

СОКАЛЬ (Галичина). — На Святі Української
янки було коло 10,000 людей з 30 сіл.

"СВОБОДА" (LIBERTY).
FOUNDED 1883.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1914, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

PERIODICITY:		SUBSCRIPTION RATES:	
Подорож часом три центи.		Three cents a copy.	
One year	\$6.00	One year	\$6.00
Six months	\$3.25	Six months	\$3.25
Three months	\$1.75	Three months	\$1.75
Friday's Issue (with Ukrainian часом):		Weekly:	
One year	\$2.00	One year	\$2.00
Six months	\$1.25	Six months	\$1.25
Foreign and Jersey City Rates:			
One year	\$9.00	One year	\$9.00
Six months	\$4.75	Six months	\$4.75
Three months	\$2.50	Three months	\$2.50

Address: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА ПРОЧИЩЕННЯ ЮНІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Відбуваючися в Атлантик Ситі, Нью Джерзі, конференція Американської Федерації Праці доконала вже одного діла, за яке вона на довгі роки лишиться пам'ятною подією в історії американського робітничого руху.

Від якогось уже часу кілька визначних провідників американського юнїйного руху належали до організації "Нешенел Сивик Федерейшен". Ця організація проголосила як свою програму довести до мирного відношення між фабрикантами й робітниками. Вона голосила, що те відношення не мусить доконечно обмежуватися до страйків і локавтів та до інших об'явів боротьби між двома класами, але може спиратися на взаємному виробництву та терпимості. Вона признавала, що її організували фабриканти, але запрошувала до співпраці представників робітничих юнїй.

Засомні й справді відношення притягнути до себе кілька визначних юнїйних головачів. Були там президенти кількох юнїй, президенти кількох юнїйних рад, себто союзів юнїй, ба навіть віцепрезиденти Американської Федерації Праці, що часто заступав президента Федерації, відомий Матіо Вол.

Організація скоро показала свою справжню фарбу. Скоро стало відомо юнїйним робітникам, що за гарною фірмою безсторонності, миролюбності й толеранції крилося вузьке себелюбство фабрикантської класи. Хоч фабриканти говорили про безсторонність, вони ніколи не забували про свої вузькі класові інтереси й ніколи не поминали нагоди їх борони. Вони говорили проти гострої класової політики робітників, але потурали менше гострій класовій політиці фабрикантів. Вони виступали проти страйків як проти прояв вузької робітничої політики, але рівночасно обороняли "відкрити шупу", компанійню юнїю та, контракт жовтї собак", як найвиразніші прояви вузької політики фабрикантів.

Тому партії участі представників робітничих юнїй у такій організації поставали вже здавна єдині юнїю. Вони розуміли, що прийняття єдиними представниками дає повагу безсторонності й толеранції організації, яка такої безсторонності не признає. Своєю участю в "Краєвій Громадянській Федерації" юнїйні урядники посилювали її боротьбу, яку вели хитрі фабриканти проти юнїйного руху через що нібито-безсторонню організацію. Під натиском цієї опінії багато юнїйних керманівчів відступили від "громадянської федерації". Для вистягнення звідти Матіо Вольа треба було аж резолюції річної конференції Федерації Праці.

Цей крок конференції лишиться в історії американського юнїйного руху як важний крок для прочищення атмосфери відношення між робітниками й фабрикантами. Відтепер буде ясніше, котрі організації стоять за фабрикантів, а котрі за робітників. І робітничі організації не будуть уже помагаючи витягати своїми руками каштани з вогню для фабрикантів.

УЛАС САМЧУК.

ВОЛИНЬ

Роман-хроніка у 3-х частинах.

Частина I.
КУДИ ТЕЧЕ ТА РІЧКА?

Переклад з української. — Авторські права застережені.

— Та не може бути, щоб такий ліс випаливав. Це ж перешкоди матеріяла... Ото Галею, іди кінця краю нести. Зведе ото десь на край світа... Ха-ха-ха! — голосно регоче Ковальчук. — Пів дня піком плукаюся й вона вже думає, що кінець світа. Я тобиш Рясю здох, поперек і як хоч поїздом зїздиш, на Україні, в Сибірі, у Владивостоку був, океан бачив і то кінця не було. Раса широка... Широкка, а мисія мужиків бок, розважик Миколай. — Що по тому, що широка.

Володько слухав розмови дядьків і думає: — Колись поїхав до Росії. Причому так зїздиш ти. Там діє, там поля, там моря. Ідеш, ідеш і ні краю ні кінця...

День ясний, мов око. Сосни майже непорушно стоять. Часом у лісі когось зустрінеш, "Дань добрий!" — витавот дядьків ті люди. Дивне привчання — дошок на шпату наріжчик.

— Ох, Боже, Боже, — тошвила безупинно Настя. — Ото Галею, іди кінця краю нести. Зведе ото десь на край світа... Ха-ха-ха! — голосно регоче Ковальчук. — Пів дня піком плукаюся й вона вже думає, що кінець світа. Я тобиш Рясю здох, поперек і як хоч поїздом зїздиш, на Україні, в Сибірі, у Владивостоку був, океан бачив і то кінця не було. Раса широка... Широкка, а мисія мужиків бок, розважик Миколай. — Що по тому, що широка.

Володько слухав розмови дядьків і думає: — Колись поїхав до Росії. Причому так зїздиш ти. Там діє, там поля, там моря. Ідеш, ідеш і ні краю ні кінця...

ВІД ПАЦИФІЗМУ ДО ІМПЕРІАЛІЗМУ

(Від європейського кореспондента).

Конфлікт Італії з Етіопією кидає яскраве світло на внутрішні відносини в Італії. Від 1922 року Італія вже під фашистським режимом, під диктаторською фашистською партією. За цей час значно змінився світ, та й сама фашистська партія дуже перемінялася. В тих країнах, що живуть під владою диктаторів, "бувають" такі ситуації, коли диктатор хоче відвернути увагу народу від незвичайних внутрішніх відносин тим, що викликає військовий конфлікт із сусідніми державами. Тоді та енергія, що могла б йти проти диктаторського режиму внутрішньої держави, під впливом "зовнішнього ворога". І хоч часті диктатори перераховують ся у своїх воєнних планах, але спокую велика.

Ці буй італійський фашизм такий воєнний, але на початку? Ні. Італійський фашизм, що зродився головно наслідком дипломатичних неспіхів Італії після світової війни, не був у перших роках своєї діяльності мілітаристичний і націоналістичний. Взявмо, наприклад, програму фашистів з 1919 року. Тоді Муссоліні домагався скликання в Італії конституційних національних зборів, на основі всепарламентного рівного голосування. Італійська конституція мала би бути членом міжнародної конституції. 1919 р. Муссоліні проповідував на вічах та в пресі "мир між народами", а для того домагався в Італії скасування тайної дипломатії і скасування військової повинності.

Знаємо з програми італійських фашистів 1919 року, що вони агітували за скасування монархії, шляхти, бюрократії, політичної поліції, банків, біжаків, акційних товариств, відріжжували панську землю убогим селянам і робітникам, конфіскації нерудного доходу капіталістів, передачі великих промислових підприємств (фабрик) робітничим організаціям. Для всіх громадян Італії Муссоліні палко обстоював свободу думки, волю слова і преси.

В теперішній Італії, після 13 літ фашистської диктатури нічого з вимог програми 1919 р. не лишилося. Муссоліні вживав привабливих для маси клівів на те, щоб прийти до влади. Уже перед "походом на Рим" Муссоліні в промові 20. вересня 1922 року дав "скорочений зміст" своєї програми: "Наша програма є дуже проста: ми хочемо правити Італією". Всі інші вимоги

ЩО ЗМІНИЛОСЯ В СОВЕТАХ ВІД ЇЇ ВСТУПУ ДО ЛІГИ НАЦІЙ?

(Меморіял повновелених Московю народів на останній женецькій сесії).

Голова XVI-їх Зборів Ліги Націй дїстав 19. вересня ц. р. у Женеві від представників повновелених Московю народів — Азербейджану, Північного Кавказу, Грузії, Туркестану й України, — такий меморіал:

Пане Голово,

18. вересня 1934 року, в день, коли СССР був прийнятий до Ліги Націй, ми, представники народів Кавказу, Туркестану й України, подали протестний лист на ім'я Вашого попередника, Голови XVI-їх Зборів. У тому листі було сказано:

"Ми дуже розчаровані, що СССР прийняв до Ліги Націй без ніяких застережень супроти московського уряду, який доконав акти агресії проти наших країн і тримає їх під своєю військовою окупацією, який паує лише завдяки терору, який установа примушує працю і кріпацтво для своїх підданих, який своєю злого політикою виголодив наші багаті країни".

На наш протест делегати різних країн відповіли, що, признаючи правду наших гонимців, вони вірять, що прийняття навіть без ніяких умовин СССР до складу Ліги Націй об'являло привнес до еволюції режиму повновелених народів страждати наші народи, підбити сялою червоної армії.

Вже рік, як советський Союз є членом Ліги Націй і ми можемо стерти, що режим у Советах не тільки не поліпшив для наших народів, а навпаки, у деяких відношеннях став ще гірший.

Цей останній рік приніс нове збільшення червоного терору. Та, наприклад, атентат проти Кірова дав приток советській владі розстріляти без суду 132 особи, що припадали на чотиріх народів СССР і в ніяких мір не приймають участі в атентаті. Одначасно з тим виступили переведення численні арешти і масові висилки. Отож народи СССР і надалі знаходяться під режимом терору.

Релігійні переслідування, розстріли священників, що належать до різних віросповідань, не зменшили після вступу СССР до Ліги Націй. Ніхто індивідуальна свобода не існує в тіх країнах, як члени і належить до Ліги Націй, зважаючи абсолютно всі права людини і громадянина.

Режим примусової праці існує таксамо на шлому просторі. Плач, вигук: "Настя го-лосить, ніби над покійником!" — І що я, люди, тут робитиму? І що я дітну? І куди він мене привіз?"

Володько ходить надурдний, дещо помагає зносити з возів. Не було куди дати всіх своїх дітей, називає Матію. Невеличка кімнатка, призначена для цілої родини, майже вся завалена мішками з борошною, крупами, ліном, кудамись. Немає повертис, нема де лягти, нема де поспити коханий з дитиною.

Багато річей приходить дати на горішке, бодину з сазом поставили у маленьких сінних коху. До коху треба перекинути через кімнату Когана. Нема куди дати кудей. По двох ходять величезні турт пави і ніхто не знає, чого вони. Один бачить розп'ятого, Савні, корови і кози дають до спільних хлівів.

Володько спочатку було цікаво, бачив багато нових людей. Бачив місцевих хлопчиків. У всіх чомусь лишні. Яксь не такі, як у Дермані. Штанці у них з барвеного диморомного полотна.

Але коли прийшов вечір, коли він відчув страшу втому і не було місця навіть, щоб присісти, ні то лягти, тоді він відчув вступлення советського Союзу до Ліги Націй частиною моральною відповідальності

за суму до наших повновелених Советами народів паде на женецьку інституцію.

Ми гаряче протестуємо проти Вашою Експансії проти окупації Московю Кавказу, Туркестану й України, проти режиму терору, під яким представляємо, а також Татари Волги й Криму, Білорусі, Кавказу, козаків ріжних земель (Дону, Кубані та ін.) і все населення советського Союзу.

Дого сподівалися, що з прийняттям СССР до складу Ліги Націй розклалися б діла, що його Москва сіла по шлому світі, аземати своєю активності, аземати Конітерну, що відбувся в Москві, резолюції, приняти пошому, особливо промова референсат Димитрова, вишитої у якості ініціативи і за апрохоту диктатора СССР Сталина, якого навіть вибрано до Виконавчого Комітету Конітерну, доказують, що ніщо не змінилося в намірах і діях Москви після її допущення до Ліги Націй. Москва веде подвійну гру: паралельно з "мирнолюбною" політикою родного комісара Лівінова, вона веде політику втручання у внутрішні справи всіх країн, активного продовження роботи Конітерну, який працює ніби під прапором антифашизму, а за який стоїть тверда воля викликати всесвітню революцію, — що вже викликало недавні протести З'їзчених Держав і Японії та інших держав.

Ми певні в тому, що з нап'яттям Ліги Націй абсолютно не погоджується факт присутності в цій високій інституції представника уряду, який базує свою владу на актах агресії проти численних народів, який чинить знищення світові спокій і лади, пропалагуючи громадянську війну і всесвітню революцію.

Закінчуючи наш лист, звертаємо увагу Вашою Експансії на той факт, що, незважаючи на жалюгідні переслідування, їхні жертви, наші народи продовжують і надалі запеклі боротьбу за національну незалежність. Ми переконані, що ціла Ліга Націй дасть свою цінну підтримку нашим справедливим вимогам.

Промімо прийняти і т. д.

Цей меморіал підписали: від Азербейджану — Мір Якуб, голова Азербейджанської делегації; від Північного Кавказу — Т. Шахман, член Національного Центру; від Грузії — А. Ченкелі, бувший Грузинський посол у Франції; від Туркестану — М. Чокєєв, делегат Національного Комітету Туркестану; від України — О. Шуляк, делегат Українського Національного Уряду.

"Журнал де Женев" у своїйому числі 259, з 21. вересня ц. р. помістив на першій сторінці майже цілий текст тої меморії під заголовком "Рейжі утисків". Знаючи вплив і значення цієї загально відомої поважної газети, можна сказати, що до голосу повновелених народів прислухався і світова опінія.

ЗБОРИ ВІДІДЛІУ У. Н. СОНЗА

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. е. Північної від. 217, повідомляє всіх своїх читачів і повновелених, що після чергових зборів повновелених, що відбулися у вівторок, 22-го жовтня, в годині 7:30 збори в 12:30. Обов'язок кожного члена є прийти на ці збори. Не можна прийти до позгодження, щоб прийняти на збори і вирішити свої діла, бо в промові рад Рясю здох, поперек і як хоч поїздом зїздиш, на Україні, в Сибірі, у Владивостоку був, океан бачив і то кінця не було. Раса широка... Широкка, а мисія мужиків бок, розважик Миколай. — Що по тому, що широка.

Володько слухав розмови дядьків і думає: — Колись поїхав до Росії. Причому так зїздиш ти. Там діє, там поля, там моря. Ідеш, ідеш і ні краю ні кінця...

День ясний, мов око. Сосни майже непорушно стоять. Часом у лісі когось зустрінеш, "Дань добрий!" — витавот дядьків ті люди. Дивне привчання — дошок на шпату наріжчик.

— Ох, Боже, Боже, — тошвила безупинно Настя. — Ото Галею, іди кінця краю нести. Зведе ото десь на край світа... Ха-ха-ха! — голосно регоче Ковальчук. — Пів дня піком плукаюся й вона вже думає, що кінець світа. Я тобиш Рясю здох, поперек і як хоч поїздом зїздиш, на Україні, в Сибірі, у Владивостоку був, океан бачив і то кінця не було. Раса широка... Широкка, а мисія мужиків бок, розважик Миколай. — Що по тому, що широка.

Володько слухав розмови дядьків і думає: — Колись поїхав до Росії. Причому так зїздиш ти. Там діє, там поля, там моря. Ідеш, ідеш і ні краю ні кінця...

Бо те так добрий, а ле дайте "мійка".

— Ого, який музай! А дивити, тоді мусить бути добрий, хоч не дістає нічого.

САРАНЧА!

Телефон: Р. А. 4-40-40.
Чемпион обслуга — Умірований пік

Під впливом визову леді
Бет у крученім умі старого
чоловіка повстало страшне пі-
дозріння. Можливо, що це не
є божеське єство. Це певно не
Іскандер, бо Іскандер був бо-
гочоловік. Ні, її справді тре-
ба вперед випробувати во-
пницним стоянм смерті бога

(12)

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2568.

СВІЯ ДО СВОГО!
Одноточий український погребник
в околиці Перт Амбой і Карпентер
Н. Дж.
SAMUEL P. KANAL,
433 STATE ST. COR. WASHINGTON
PERTH AMBOY, N. J.
Телефон: Р. А. 4-6468.